

Grise, Økonomi og ledelse

Dansk griseproduktions konkurrenceevne 2022

Rapport

23. oktober 2023

Opdateret 24. oktober 2023

Rapport 61: 2022 var et år præget af meget dårlig griseøkonomi i EU. Danske smågriseproducenter havde det meget svært i 2022, og ca. 10 % af landets søer forsvandt. Afregningsprisniveauet i DK var i 2022 væsentligt lavere end i andre lande. Den danske konkurrenceevne er dog intakt i primærsektoren.

Læs eller hent rapporten for dansk griseproduktions konkurrenceevne 2022

Resumé

Denne rapport viser dansk griseproduktions konkurrenceevne i 2022. Udover dette vises udvalgte tidsserier med hensyn til effektivitet, omkostning pr. kg slagtekrop samt resultater, der bygger på en model, så de kan sammenlignes med udvalgte lande, der er med i InterPIG-netværket. InterPIG-netværket omfatter de fleste vesteuropæiske lande, enkelte central- og østeuropæiske lande samt USA og Brasilien.

Økonomien i griseproduktionen verden over var i 2022 dårlig, men mest i EU. Den var præget af krigen i Ukraine, som medførte store prisstigninger på foder, som ikke blev dækket nok ind af øgede afregningspriser. EU var også præget af, at Kina kunne producere det meste af sit grisekød igen.

Stigende renter, høje byggepriser samt stor usikkerhed om eventuelle nye minimumskrav om dyrevelfærd i EU, som EU-Kommissionen er ved at planlægge gør, at der ikke bygges særligt mange grisestalde i EU lige i øjeblikket. Omvendt sikrer dette at udbuddet af grisekød ikke øges.

Danmark klarede sig relativt godt i 2022 i forhold til andre lande målt i gennemsnitlig national fremstillingspris pr. kg slagtekrop med 13,37 kr./kg. Dette var kun overgået af Ungarn med 12,75 kr./kg, når der sammenlignes i EU-InterPIG. USA lå på 12,73 kr./kg og Brasilien fra staten Santa Catarina lå på 11,81 kr./kg.

Bag den ungarske placering lå 2 faktorer i forhold til Danmark, nemlig meget lave kapitalomkostninger i deres gamle produktionsanlæg samt relativt billigt foder. Det relativt billige foder i Ungarn i 2022 var forårsaget af import af ukrainsk foder. Ukrainsk foder kommer normalt ikke ind i EU, men det fik de lov til det i 2022 pga. krigen med Rusland, som blokerede deres normale eksportveje.

Billigt foder er en meget vigtig faktor for konkurrenceevnen. Dansk slagtegrisefoder var det næstbilligste i EU-InterPIG i 2022 kun overgået af Ungarn. Dansk slagtegrisefoder var fx 34,8 kr./hkg billigere end tysk slagtegrisefoder i 2022.

Afregningsmæssigt kunne de danske afregningspriser slet ikke følge med de andre lande i 2022, og problemet er fortsat ind i 2023. Spanien havde en afregningspris på 14,45 kr./kg mod Danmarks 12,25 kr./kg i 2022.

Som følge af disse forhold var Spaniens resultat pr. kg slagtekrop i 2022 på -0,57 kr./kg mod -1,12 kr./kg i Danmark. USA, Ungarn og Østrig havde overskud i 2022 som de eneste lande.

I 2022-rapporten produktionsomkostningen i et nybygget produktionsanlæg eller også i et gennemsnitligt produktionsanlæg. Med de levetider der antages i gennemsnit på byggeri og inventar i Danmark, antages byggeri at være opført for ca. 13 år siden og inventar indsat gennemsnitlig for ca. 7-8 år siden. Forskellen mellem nypris og gennemsnitlig levetid er markante for fremstillingsprisen pr. kg slagtekrop.

En kombination af inflation og øget materialepris har gjort at danske byggepriser er steget med ca. 20 % på 2 år. I Danmark vil fremstillingsprisen være 52 øre højere pr. kg slagtekrop i et nyt anlæg bygget i 2022 i forhold til et gennemsnitligt anlæg. I nogle lande må der forventes større forskelle end i Danmark. Tyskland har indført krav om løsgående diegivende søer i nye staldanlæg med en overgangsperiode til og med 2036 for eksisterende farestalde. I Tyskland er fremstillingsprisen 92 øre/kg højere i et nyt anlæg i forhold til allerede eksisterende men lovlig anlæg.

Produktivitetsmæssigt ligger Danmark ganske pænt. Topplaceringer i soholdet og pæne placeringer for vækstgrise.

I 2022 blev EBID indført i InterPIG-kalkulerne. EBID er resultat før renter og afskrivninger.

Nøgletallet EBID, hvis det er negativt eller tæt på negativt, bør fortælle mere om indskrænkninger i produktionen end resultat pr. kg slagtekrop, da investeringen i stalde er fast omkostning uanset produktion eller ej. En midlertidig afvikling af en fuldlinjeproduktion tager ca. 9-10 måneder i en griseproduktion, så det tager tid inden der registreres på fald i slagtninger.

EBID viser massive økonomiske tab ved at have grise i mange lande i 2022. Størst er tabet i UK med ca. -2,20 kr./kg slagtekrop - efterfuldt af Holland med -1,39 kr./kg slagtekrop i EBID. Danmark lå med +0,10 kr./kg så det burde kunne betale sig at fortsætte produktionen for hovedparten af producenterne om end med dårlig økonomi.

Markedspriserne på danske smågrise var imidlertid så lave, at den danske sobestand faldt med ca. 10 % fra 2022 ultimo i forhold til ultimo 2021. Sobestanden faldt med -4,3 % i EU27 og i Tyskland og Polen med henholdsvis 10,6 og 11 %. Det hollandske soantal faldt kun -3,1 % på trods af meget dårlig EBID, mens UK faldt med ca. 14 % færre søer fra juni 2021 til juni 2022.

De massive fald i EU's sobestand har i 2023 medført højkonjunktur for smågriseproducenter pga. rimelige økonomiske konjunkturer igen, og derfor stor efterspørgsel efter de smågrise, som er tilbage.

Vil du vide mere?

Michael Groes Christiansen

Specialkonsulent

SEGES Innovation P/S

mgc@seges.dk

+45 5135 9333

Støttet af

Svineafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk